

NIEUWSBRIEF

Nr 94 - April 2024

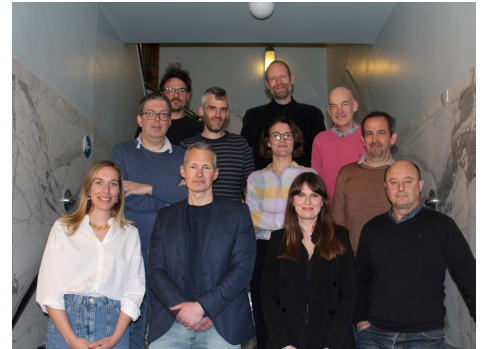


NIEUWS

NETWERK VERZETSGESCHIEDENIS

Een nieuw netwerk van academici dat resultaten wil samenbrengen van het fundamenteel historisch onderzoek aan de Belgische universiteiten en wetenschappelijke instellingen over het verzet in België tijdens de Tweede Wereldoorlog.

► Lees meer



DIT ZIJN DE NAMEN

Ook dit jaar werkt het CegeSoma actief mee aan de voorleesmarathon in het Fort van Breendonk ter gelegenheid van 8 mei, door het aanleveren van gegevens over meerdere duizenden verzetslieden die het leven lieten tussen 1940 en 1945.

► Lees meer

HERITAGES OF HUNGER

Terugblik op de resultaten van een transnationaal project dat honger in de negentiende en twintigste eeuw en de herinnering eraan bestudeerd heeft in Nederland, België, Finland, Spanje, Oekraïne en Canada en kennismaking met een virtuele tentoonstelling hierover voor het ruime publiek.

► Lees meer



AGENDA

DAG VAN DE NIEUWSTE GESCHIEDENIS

Schrijf u vlug in voor de Dag van de Nieuwste Geschiedenis die op 13 mei plaatsvindt in het BELvue Museum. Het thema dit jaar: 'In de marge van de geschiedenis. Actueel onderzoek, debatten, uitdagingen.'

► Lees meer

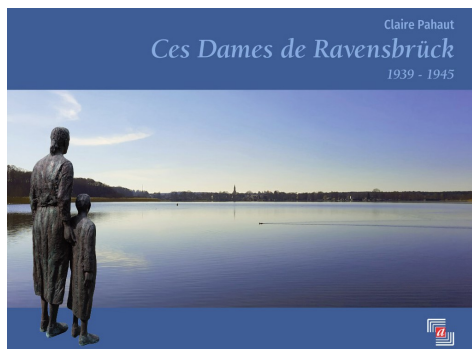


STRAATGEWELD NA DE OORLOGEN IN ANTWERPEN



Op woensdag 15 mei ontvangt het CegeSoma Antoon Vrints, de auteur van 'De afrekening. Geweld tegen collaborateurs in Antwerpen, 1918 en 1944-1945'. Hij zal de resultaten voorstellen van zijn onderzoek dat heel wat mythes over dit onderwerp ontkracht. Bruno De Wever leidt het gesprek.

► Lees meer



CES DAMES DE RAVENSBRÜCK

Afspraak voor een bijzondere Ontmoeting Publieksgeschiedenis (in het Frans) op dinsdag 28 mei in het gemeentehuis van Sint-Lambrechts-Woluwe. Claire Pahaut komt er haar boek 'Ces Dames de Ravensbrück. Contribution au mémorial belge des femmes déportées à Ravensbrück, 1939-1945' voorstellen. Ze wordt geïnterviewd door Pierre-Alain Tallier.

► Lees meer

LA WALLONIE ENTRE NOIRS ET ROUGES

Op woensdag 5 juni stelt Alain Colignon (in het Frans) de mooie, rijkelijk geïllustreerde synthese voor, 'La Wallonie entre Noirs et Rouges. Un autre regard sur les tensions politiques de l'entre-deux-guerres', die hij samen met Mélanie Bost schreef. Het gesprek wordt geleid door Chantal Kesteloot.

► Lees meer



Netwerk Verzetsgeschiedenis

Het Netwerk Verzetsgeschiedenis bundelt de kennis van het fundamenteel historisch onderzoek aan de Belgische wetenschappelijke instellingen en universiteiten.

De



geschiedenis van het verzet tijdens WOII in België zit in de lift. Steeds meer mensen zijn geïnteresseerd in de grote verzetsgeschiedenis van de oorlog of de kleine verzetsgeschiedenis van hun familie of woonplaats. Omdat er al decennialang fundamenteel onderzoek verricht wordt over het verzet in België is het vaak moeilijk een weg te vinden in de massa informatie.

Het Netwerk Verzetsonderzoek biedt wegwijzers aan in de beschikbare kennis over het verzet in België. We stimuleren ook het wetenschappelijk onderzoek over het verzet met een kritische aandacht voor de archiefbronnen en de historische context van de gebeurtenissen. Vanuit die expertise dragen we bij tot de wetenschappelijke historiografie en de maatschappelijke bewustwording van het belang van de geschiedenis van het verzet.

Hier vindt u verwijzingen naar het bestaande onderzoek en enkele lopende projecten, de bronnen en toekomstige initiatieven van het Netwerk Verzetsonderzoek.

Wie zijn wij?

[Chantal Kesteloot](#), [Fabrice Maerten](#), [Dimitri Roden](#) en [Nico Wouters](#) (CegeSoma/Rijksarchief) - [Widukind De Ridder](#) (KULeuven/CegeSoma) - [Pieter Lagrou](#) (ULB) - [Michèle Corthals](#) en [Marnix Beyen](#) (UAntwerpen) - [Babette Weyns](#), [Koen Aerts](#) en [Bruno De Wever](#) (UGent) - [Emmanuel Debruyne](#) (UCLouvain) - [Nel De Mûelenaere](#) (VUB) - [Philippe Raxhon](#) (ULiège) - [Gert De Prins](#) (Dienst Archief Oorlogsslachtoffers/Rijksarchief) - [Tom Simoens](#) (Koninklijke Militaire School) - [Christophe Brüll](#) (Universiteit Luxemburg)

INITIATIEVEN IN DE KIJKER

- [Lanceringsevenement leerstoel sporen van het verzet, 17 mei 2024, Stadhuis Brussel](#)
- [Wikibase Verzet](#) – de unieke, centrale database van alle verzetsmensen in België, die in september 2024 wordt gelanceerd en stap voor stap zal worden aangevuld
- [BelgiumWWII – Verzet](#) – De themapagina over het verzet in de online encyclopedie over WOII in België
- [Internationale conferentie 'Changing Perspectives on Resistance during the Second World War' in Antwerpen, van 18 tot 20 september 2024.](#)
- Promotieonderzoek Michèle Corthals - [Het gender van het verzet. Vertogen en praktijken van vrouwelijk verzet in België tijdens de Tweede Wereldoorlog.](#)
- Promotie-onderzoek Babette Weyns - [Verzetsorganisaties als milieux de mémoire in naoorlogs België: 1945-1975](#) (2021-2024). Promotoren K. Aerts en B. De Wever. Betoelaagd door FWO
- [De VUB leerstoel 'Sporen van het Verzet' \(2024-2028\)](#) wil het wetenschappelijk onderzoek en wetenschapscommunicatie naar het Belgische verzet in de Tweede Wereldoorlog stimuleren.
- [Was Opa een Held?](#) – De basisgids voor iedereen die op zoek gaat naar de verzetsgeschiedenis
- [Het verzet in Antwerpen](#) – dit boek over één van de belangrijkste verzetssteden in Vlaanderen verschijnt in het najaar van 2024.
- [Het Verzet op lokaal niveau](#) - Onderzoeksseminaries uitgevoerd door studenten van de UCL en de UAntwerpen over het Verzet in verschillende gemeenten in Brussel, Vlaanderen en Wallonië.

ENKELE BELANGRIJKE PUBLICATIES VAN HET NETWERK

- [Themanummer BTNG verzet](#) – Een staalkaart van het nieuwste onderzoek over het verzet, volledig online beschikbaar
- [La guerre secrète des espions belges](#) – Het standaardwerk over de inlichtings- en actiediensten van Emmanuel Debruyne
- [Het Verzet in de Publieke Herinnering in Vlaanderen](#) – een artikel van Koen Aerts en Bruno De Wever
- Soma Berichtenblad '30 - '50, nr 37– Lente 2002 – [Kinderen van verzetslui of collaborateurs : opgroeien zonder vader of moeder \(dossier\)](#)
- [Was Opa een Held?](#)– De basisgids voor iedereen die op zoek gaat naar de verzetsgeschiedenis
- [Tegendruk. Geheime pers in Vlaanderen](#) – een Nederlandstalige bundel over de clandestiene verzetspers
- [De communistische subjectiviteit onder de Koude Oorlog: de uitsluitingen uit de Kommunistische Partij van België \(1944-1956\)](#) - Een artikel van Widukind De Ridder over de Kommunistische Partij van België ('de partij van het verzet') in de naoorlogse periode

BRONNEN EN ONDERZOEKSTRUMENTEN

- [Bronnen van het verzet](#) - Een overzicht van de belangrijkste bronnen van het verzet in de collecties van het CegeSoma
- [The Belgian War Press](#) - Toegang tot de inhoud en geschiedenis van de clandestiene pers
- [Masterscripties over het verzet](#) - De lijst met belangrijkste masterscripties over het verzet, gemaakt aan de Belgische Universiteiten
- [Catalogus van de fototheek van het CegeSoma \(Pallas\)](#) - de online beeldbank van het CegeSoma, waarin met tref- en titelwoorden over het verzet gezocht kan worden
- [Les lettres d'adieu des résistants de Belgique exécutés en 1940-1944](#)

AFGERONDE PROJECTEN EN BIBLIOGRAFIE

- [Transmemo](#) - Een BRAIN-onderzoeksproject (BELSPO) over de ervaringen van kinderen en kleinkinderen van verzetsmensen en collaborateurs in België. Zie ook : <https://sprekendegeschiedenis.nl/onderzoek/transmemo/>
- [La résistance en Belgique. Bibliographie sélective](#) - Een recent overzicht van de belangrijkste onderzoeken over dit onderwerp

PUBLIEKSPROJECTEN

- [Le Musée des Résistances/Museum van het Verzet](#) - Dit museum, dat opent in 2025, heeft verschillende leden van het netwerk in haar wetenschappelijke comité
- [Kinderen van het verzet](#) - Een spraakmakende TV-reeks van VRT-Canvas op initiatief van Koen Aerts
- [Enfants de résistants](#) - Een RTBF-documentaire

Dit zijn de namen



Ook dit jaar werkt het CegeSoma actief mee aan [het herdenkingsevenement 'Dit zijn de namen', dat van 6 mei 2024 - 18 uur tot 8 mei 2024 - 20 uur plaatsvindt in het Fort van Breendonk \(de online uitzending volgen\)](#). Door de gegevens aan te leveren over duizenden weerstanders overleden tussen 1940 en 1945, maakt onze instelling deze voorleesmarathon mogelijk die georganiseerd wordt ter gelegenheid van 8 mei, de dag waarop we de overwinning op het nazisme vieren.

Het CegeSoma levert een essentiële bijdrage. Het grootste deel van de informatie die tijdens deze 48 uur voorgelezen wordt komt immers uit onze gegevensbestanden: voorna(a)m(en) en naam van de verzetslieden overleden tussen 1940 en 1945, geboorteplaats en geboortedatum, datum en plaats van overlijden, burgerlijke stand, nationaliteit, beroep, maar ook hun lidmaatschap van verzetsorganisaties, hun eventuele gevangenschap en het erkenningsstatuut dat de Belgische staat hen verleende. Al die inlichtingen worden gecodeerd in het kader van het project [Wikibase Verzet](#). Dat project beoogt om de gegevens te verzamelen en publiceren uit de persoonsdossiers van de weerstanders, bewaard in het CegeSoma, de Dienst Archief Oorlogsslachtoffers en het Algemeen Rijksarchief. Op termijn zal men via een on-line platform opzoeken kunnen verrichten over meer dan 150 000 weerstanders, op basis van een naam, een geboortedatum, een woonplaats of een verzetsorganisatie.

De lancering van dit platform is voorzien in september 2024. Intussen kunt u steeds contact opnemen met de wetenschappelijk coördinator van het project, [Fabrice Maerten](#). Hij zal met plezier voor u nagaan of er een dossier bestaat over de gezochte weerstanders en zal u desgevallend helpen om de stukken in kwestie te raadplegen in de leeszaal van het CegeSoma.

Ander nieuws

'Heritages of Hunger', een succesvol transnationaal project.

Het eerste BTNG van 2024 is net verschenen.

DRIE VRAGEN VOOR ... Widukind De Ridder,

Rapport vooronderzoek van mensen uit de LGBTQIA+-gemeenschap vervolging tijdens WOII

EHRI- Conny Kristel-fellowship voor Solange Manche

Nieuwe projectfinanciering voor European Holocaust Research Infrastructure (EHRI)

Het archief van sterreporter Alain de Puelle de la Nieppe in het CegeSoma

Nieuwe inventaris!

Bezetting en dagelijks leven: een nieuw bronnenportaal over de Tweede Wereldoorlog

Twee nieuwe inventarissen! 'Les Invalides Prévoyants' en 'De Kinderen van het Vaderland'

'Heritages of Hunger', een succesvol transnationaal project.



Oorlogen en bezetting gaan niet zelden gepaard met honger en hongersnood. Denken we maar aan de 'Hongerwinter' in het Westen van Nederland op het einde van de Tweede Wereldoorlog of aan de pakkende beschrijvingen in Guillaume Jacquemyns' *La Société belge sous l'occupation allemande* van permanente voedseltekorten, honger en de mentale impact ervan tijdens de Tweede Wereldoorlog in België. Het fenomeen honger is veel breder en kan ook in niet oorlog gerelateerde contexten ontstaan. Niet zelden liggen politiek-maatschappelijke beslissingen en mechanismen aan de oorsprong en de persistentie ervan. Het Nederlandse project *Heritages of Hunger* hield begin april een conferentie in Toronto waar diverse aspecten van honger en de herinnering eraan aan bod kwamen, het fenomeen in een breed wetenschappelijk en maatschappelijk perspectief werd geplaatst en veel aandacht uitging naar de manier waarop individuen en samenlevingen aan honger het hoofd trachtten te bieden.

Het project *Heritages of Hunger* is een samenwerking tussen de Radboud Universiteit, de Universiteit Wageningen en het NIOD en wordt gefinancierd door het NWO, het Nederlands fonds voor wetenschappelijk onderzoek. Het transnationaal project bestudeert honger in de negentiende en twintigste eeuw en de herinnering eraan in Nederland, België, Finland, Spanje en Oekraïne. Ook Canada krijgt veel aandacht omdat emigratie naar dat land gezien werd als een mogelijkheid om aan de honger te ontsnappen.

Onderzoek en herinnering

Het project heeft al verschillende publicaties opgeleverd en de proefschriften die eruit zullen voortvloeien zijn al ver gevorderd, ondanks de omstandigheid dat de aanloopfase van het project samenviel met de Corona-epidemie

en de lock-downs in verschillende landen die het werk allerm minst vergemakkelijkten. De oorlog in Oekraïne belemmert het geplande veldwerk aldaar. Tussentijdse resultaten werden eerder al gepresenteerd op conferenties in Nijmegen en Amsterdam, waar steeds de aspecten onderzoek en herinnering gekoppeld werden en de band werd gelegd met musea.

Dat was ook tijdens de conferentie in april het geval. Naast bezoeken aan een memoriaal, een tentoonstelling en filmvoorstellingen, werd nieuw onderzoek gepresenteerd, zoals dat van Ingrid de Zwarte over de betekenis van honger bij de dekolonisatie van Indonesië en gingen internationale specialisten in op de algemene mechanismen en patronen die aan hongercrisissen ten grondslag liggen, waarbij de band gelegd werd met de internationale actualiteit.

Een nieuwe virtuele tentoonstelling

De conferentie was tevens de gelegenheid om [een nieuwe, virtuele tentoonstelling](#) te lanceren. De tentoonstelling gebruikt de resultaten van het onderzoek en het materiaal dat tijdens het project verzameld werd om aan een breed publiek de fenomenen honger en hongersnood uit te leggen en inzichtelijk te maken. Dit gebeurt aan de hand van een aantal stellingen/vragen die de bezoeker van de tentoonstelling steeds dieper inzicht en meer context geven. Hoewel de focus overwegend Europees is, werd de virtuele tentoonstelling zo opgevat dat de voorbeelden een meer globale en transnationale visie bieden op honger en hongersnood door achterliggende mechanismen en reactiepatronen bloot te leggen.

De nog lopende tijd van het project zal gebruikt worden om de proefschriften af te ronden en een aantal producten verder af te werken. Nu al kan gesteld worden dat dit project, precies door de transnationale aanpak, een adequaat kader biedt om nationaal onderzoek over honger en hongersnood in te bedden.

Ander nieuws

[Dit zijn de namen](#)

[Het eerste BTNG van 2024 is net verschenen.](#)

[DRIE VRAGEN VOOR ... Widukind De Ridder,](#)

[Rapport vooronderzoek van mensen uit de LGBTQIA+-gemeenschap vervolging tijdens WOII](#)

[EHRI- Conny Kristel-fellowship voor Solange Manche](#)

[Nieuwe projectfinanciering voor European Holocaust Research Infrastructure \(EHRI\)](#)

[Het archief van sterreporter Alain de Puelle de la Nieppe in het CegeSoma](#)

[Nieuwe inventaris!](#)

[Bezetting en dagelijks leven: een nieuw bronnenportaal over de Tweede Wereldoorlog](#)

[Twee nieuwe inventarissen! 'Les Invalides Prévoyants' en 'De Kinderen van het Vaderland'](#)

In de marge van de geschiedenis. Actueel onderzoek, debatten, uitdagingen.

Dag van de nieuwste geschiedenis 2024

[Wereldoorlog I](#) [Wereldoorlog II](#) [Koude Oorlog](#) [CegeSoma in de kijker](#) [Studiedag](#)

20 24 Dag van de nieuwste geschiedenis
Journée de l'histoire contemporaine

MAANDAG 13 MEI 9-17 u.
LUNDI 13 MAI 9-17 h.

Musée BELvue Museum
7 Paleizenplein 1000 Brussel

Aux marges de l'histoire
Recherches actuelles, débats, défis

In de marge van de geschiedenis
Actueel onderzoek, debatten, uitdagingen

Magaly Rodriguez Garcia
(Keynote speaker)

12 Sessies / sessions

INSCHRIJVING REGISTRATIE

	INSCHRIJVING	REGISTRATIE
lid ABHC	35 €	BVNG-lid
Non-membre	55 €	niet lid

Comprend :
Le déjeuner, les
buvées tout au long
de la journée
et la réception

Inclus:
Déjeuner, boissons
en continu
et réception

CONTACT : BVNG@KULEUVEN.BE

De inschrijving voor de **Dag van de Nieuwste Geschiedenis 2024** is nu open!

Na Eupen twee jaar geleden zal de Dag van de Nieuwste Geschiedenis 2024 plaatsvinden in Brussel, op **maandag 13 mei**. Trouw aan haar principe dat historisch onderzoek de grenzen van de gemeenschappen van ons land overstijgt, is de vereniging verheugd om in het hart van de hoofdstad ontvangen te worden door het **BELvue Museum**, een project van de Koning Boudewijnstichting.

Het doel van de Dag is om mensen samen te brengen en discussies op gang te brengen over de hedendaagse geschiedenis. Het thema van dit jaar is : 'In de marge van de geschiedenis. Actueel onderzoek, debatten, uitdagingen.'

Ga voor meer informatie over het thema naar de website van de BTNG. Hier vindt u ook het gedetailleerde programma van de dag.

Het BELVue Museum is toegankelijk voor mensen met speciale noden. Als je vragen hebt, neem dan contact met ons op via bvng@kuleuven.be of via [onze Facebookpagina BVNG-ABHC](#).



13/05/2024 - 09:00 – 17:00

PRAKTISCHE INFORMATIE

Waar? BELVue Museum, Paleizenplein 7, 1000 Brussel

Wanneer? Maandag 13 mei van 9.00 tot 17.00 uur

Inschrijvingskosten : 35 euro voor leden van de Belgische Vereniging voor Nieuwste Geschiedenis en 55 euro voor niet-leden te storten op het volgende rekeningnummer BE43 0682 0439 5801 met vermelding « DNG 2024 Naam + voornaam ».

In dit inschrijvingsgeld zijn de lunch, drank gedurende de dag en de receptie achteraf inbegrepen.

U kunt zich tot uiterlijk 6 mei 2024 inschrijven via de link '**Inschrijvingsformulier**' hieronder.

Zodra u het inschrijfgeld hebt betaald, geldt het ingevulde formulier als reservering.

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Nederlands

Frans

INSCHRIJVINGSFORMULIER

De afrekening. Geweld tegen collaborateurs in Antwerpen, 1918 en 1944-1945.

Ontmoeting Publieksgeschiedenis van het CegeSoma (2024-2)

Wereldoorlog II [Conferentie](#)



Conferentie met als gast Antoon Vrints.

Een gesprek onder leiding van Bruno De Wever.

De schaar, slagen, scheldwoorden en spuw, beelden die onlosmakelijk verbonden zijn met de bevrijdingsdagen van 1918 en 1944-1945. De vrienden van de vijand moesten spitsroeden lopen. Losgeslagen, hysterische menigten zouden zich te buiten zijn gegaan aan willekeurig geweld. De chaos zou ook een gedroomde kans geweest zijn om persoonlijke rekeningen te vereffenen. De volkswoede wordt meer dan eens voorgesteld als het tegendeel van justitie.

In 'De afrekening' zet Antoon Vrints die moralistische bril af. Hij bekijkt het geweld met heel andere ogen, namelijk met die van de plegers ervan, hoe ongemakkelijk dat ook mag aanvoelen. Vanuit het perspectief van de straat ontrafelt hij de logica van het geweld na de Wapenstilstand en de Bevrijding in Antwerpen. Welke boodschap wensten de geweldplegers uit te drukken en wat hoopten ze ermee te bereiken? Welke groepen viseerden ze en waarom? Welke gedragvormen zetten het meeste kwaad bloed en welke voorgeschiedenis ging eraan vooraf? Met

andere woorden: welke uitstaande rekening werd er precies vereffend?

Zo veel als er beweerd wordt over de naoorlogse volksrepressie, zo weinig is er over geweten ... Antoon Vrints maakt voor het eerst een nuchtere analyse op basis van eigentijdse bronnen, waaronder de politiearchieven van Antwerpen. Veel mythes sneuvelen.

Om dit delicaat en controversieel onderwerp te bespreken nodigen het CegeSoma en zijn vzw 'De Vrienden van het CegeSoma' u woensdag 15 mei eerstkomend uit op een conferentie met Antoon Vrints, in het kader van hun Ontmoetingen Publieksgeschiedenis'. De auteur zal worden geïnterviewd door Bruno De Wever.

Iedereen is van harte welkom!



Antoon Vrints is hoofddocent geschiedenis aan de UGent. Hij is gespecialiseerd in de sociale geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog en in conflictregulering in langetermijnperspectief. Eerder publiceerde hij o.m. 'Bezette stad: Vlaams-nationalistische collaboratie in Antwerpen tijdens de Eerste Wereldoorlog' (2002), 'Het theater van de straat: Publiek geweld in Antwerpen tijdens de eerste helft van de twintigste eeuw' (2011), met Maarten Van Ginderachter en Koen Aerts 'Het land dat nooit was. Een tegenfeitelijke geschiedenis van België' (2014) en met Martin Schoups 'De overlevenden: De Belgische oud-strijders tijdens het interbellum' (2018).



Bruno De Wever is professor emeritus van de Universiteit Gent. Hij is als historicus gespecialiseerd in de geschiedenis van de Vlaamse Beweging, de collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog en publieksgeschiedenis. Hij schreef talloze artikels en boeken waaronder, 'Greep naar de macht. Vlaams-nationalisme en Nieuwe Orde. Het VNV 1933-1945' (1994). Hij is tevens vice-voorzitter van het wetenschappelijk comité van het CegeSoma.



15/05/2024 - 12:30 – 14:00

PRAKTISCHE INFO:

Waar : conferentiezaal van het CegeSoma, Luchtvaartsquare 29 – 1070 Brussel

Wanneer : woensdag 15 mei 2024 (12u30 – 14u00)

Inschrijving verplicht : isabelle.ponteville@arch.be of 02.556.92.11

Belangstellenden kunnen het boek ter plaatse aankopen tegen € 30,00.

Antoon Vrints, *De afrekening. Geweld tegen collaborateurs in Antwerpen, 1918 en 1944-1945*, Deurne, Ertsberg, 2024, 340 p.

Breng zeker andere geïnteresseerden mee !

Hoofdtal (Hoofdtalen)

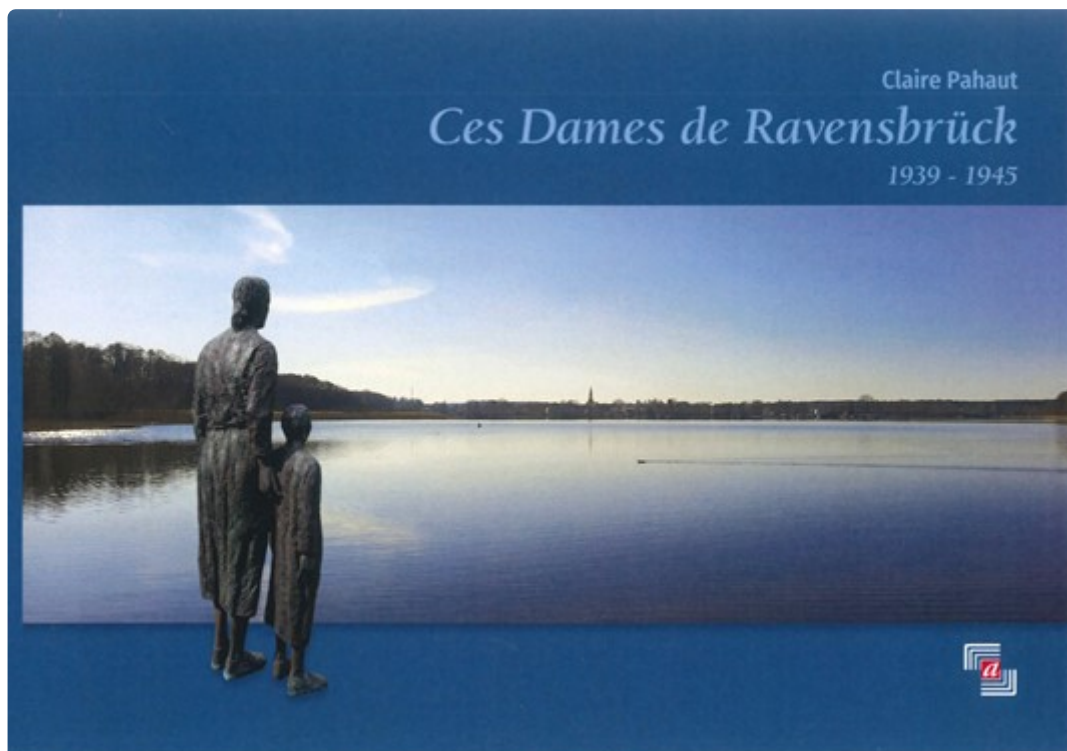
Nederlands

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

Ces Dames de Ravensbrück. Contribution au mémorial belge des femmes déportées à Ravensbrück, 1939-1945

Ontmoeting Publieksgeschiedenis van het CegeSoma (2024-3)

Wereldoorlog II Conferentie



Conferentie (in het Frans) met als gast Claire Pahaut.

Het gesprek wordt geleid door Pierre-Alain Tallier.

Het college van burgemeester en schepenen van Sint-Lambrechts-Woluwe en het Rijksarchief/CegeSoma nodigen u uit voor een bijzondere Ontmoeting Publieksgeschiedenis – dinsdag 28 mei 2024 van 11u45 tot 13u15 - in het gemeentehuis van Sint-Lambrechts-Woluwe.

80 jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog heeft België nu eindelijk een gedenkboek over het kamp van Ravensbrück. Het vertelt het verhaal van ongeveer 2.250 vrouwen die uit België werden weggevoerd, of overlevenden die zich na de oorlog in ons land gevestigd hebben.

Dit werk van Claire Pahaut handelt over het enige concentratiekamp van het Naziregime specifiek voor vrouwen. Het beschrijft de geschiedenis van het kamp en de gedeporteerde vrouwen en vat het concentratiekampparcours van die 2.250 vrouwen samen. Het biedt zo een onontbeerlijke aanvulling op het gegevensbestand (van ongeveer 40.000 items) over de gedeporteerden van Ravensbrück op de website van het Algemeen Rijksarchief en het Rijksarchief in de provinciën. Het boek stond onder de editoriale leiding van Pierre-Alain Tallier en kwam tot stand met de wetenschappelijke steun van professor Christiaan Perneel en commandant Piet Van der Paelt, beiden verbonden aan de Koninklijke Militaire School, en van Johan Van der Eycken van het Rijksarchief.

Tijdens deze conferentie zal het zowel gaan over het boek als over het gegevensbestand waaruit voor het

onderzoek werd geput. De auteur van het werk, Claire Pahaut, wordt geïnterviewd door Pierre-Alain Tallier en zal daarna vragen vanuit het publiek beantwoorden.

Met haar gekende medemenselijkheid zal ze vertellen over hoe ze al die getuigenissen verzamelde om de herinnering aan al die vrouwen levendig te houden, die zich dikwijls met gevaar voor eigen leven hebben ingezet, zonder daar ooit erkend voor te zijn, of erger nog, die in de vergeethoek zijn beland. Dankzij haar opzoekingen in de archieffondsen over de Tweede Wereldoorlog in het Rijksarchief, krijgen die vrouwen nu een gezicht. We weten nu beter hoe uiteenlopend hun concentratiekampgeschiedenis was. Naast die levensverhalen heeft Claire Pahaut ook de uitvoering van het internationaal strafrecht en de repressie van de oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid onderzocht. Ze beschrijft de verschillende processen met betrekking tot het kamp van Ravensbrück van 1946 en 1954 in Hamburg en Rastatt.

Deze derde Ontmoeting Publieksgeschiedenis van dit jaar zal worden ingeleid door de heer burgemeester. Na afloop volgt er een hapje en een drankje.



Claire Pahaut was geschiedenislerares in het middelbaar onderwijs en kreeg daarna een opdracht als pedagogisch coördinator bij « *Démocratie ou barbarie* ». Sinds de 50^{ste} verjaardag van de Bevrijding zet ze zich samen met jongeren in voor opvoedingsprojecten rond burgerschap en vrede via intergenerationele ontmoetingen op plaatsen van de grote wereldconflicten van de XX^{ste} eeuw (Tweede Wereldoorlog en volkerenmoord op de Tutsi's in Rwanda). Als lid van de 'Groep Herinnering' brengt ze de strijd van de 'Anciens' tot in de Senaat. Als vrijwilliger bij de Dienst Archief Oorlogsslachtoffers/Rijksarchief werkt ze aan het opsporen en identificeren van de gedeporteerden naar het kamp Ravensbrück. Bij « *Territoires de la Mémoire* » publiceerde ze '*Nina Erauw. Je suis une femme libre (1917-2008)*' (2009) en '*Je vous le dis, j'aime la vie*' (2013). Ze werkt ook mee aan de '*Nouvelle Biographie Nationale*' en levert bijdragen aan de site www.belgiumwwii.be.



Pierre-Alain Tallier is doctor in de hedendaagse geschiedenis (Université Libre de Bruxelles), onderzoeksleider en wnd. rijksarchivaris bij het Algemeen Rijksarchief en het Rijksarchief in de provinciën. Hij werkt al meer dan 30 jaar over de evolutie van bossen en wouden en het hedendaagse bosbezit, waaraan hij in 1997 ook zijn thesis heeft gewijd.

Hij ligt aan de basis van verschillende bronnengidsen (parastatalen, Eerste Wereldoorlog, Jodendom, koloniale geschiedenis) en interesseert zich vooral voor het in stand houden van het archivalisch patrimonium en de toegangsmodaliteiten tot archieven in het licht van de burgerrechten en maatschappelijke uitdagingen.



28/05/2024 - 11:30

PRAKTISCHE INFO:

Waar: in de raadszaal op de 1ste verdieping van het gemeentehuis van Sint-Lambrechts-Woluwe, Paul Hymanslaan, 2 - 1200 Sint-Lambrechts-Woluwe

Wanneer : dinsdag 28 mei 2024 (11u45 – 13u15)

Gelieve uw aanwezigheid voor 21 mei 2024 te bevestigen, hetzij telefonisch via het nr. **02/774.35.61** of per mail:

c.fraire@woluwe1200.be

Belangstellenden kunnen het werk ter plaatse aankopen tegen € 35,00 (aub gepast betalen).

U kunt het ook bestellen bij het Rijksarchief via het e-adres: publicat@arch.be

Claire Pahaut, *Ces Dames de Ravensbrück. Contribution au mémorial belge des femmes déportées à Ravensbrück, 1939-1945*, Brussel, ARA, 2024, 347 blz.

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Frans

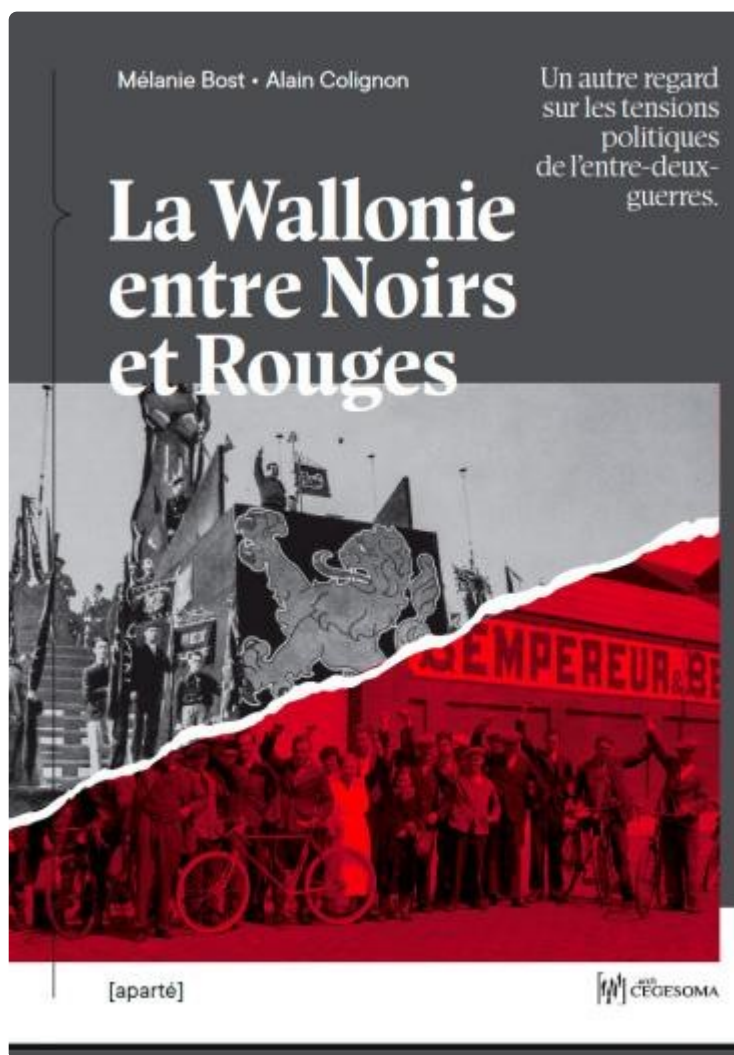
Partner(s)



La Wallonie entre Noirs et Rouges. Un autre regard sur les tensions politiques de l'entre-deux-guerres.

Ontmoeting Publieksgeschiedenis van het CegeSoma (2024-4)

[Wereldoorlog I](#) [Wereldoorlog II](#) [Conferentie](#)



**Conferentie (in het Frans) met als gast Alain Colignon,
co-auteur met Mélanie Bost van het boek.**

Een gesprek onder leiding van Chantal Kesteloot.

Door de schijnwerpers te richten op Wallonië tijdens het interbellum, verscheurd tussen de 'Roden' van een extreem links socialisme-communisme en de 'Zwarten' van een extreem fasciserend rechts, op zoek naar een vrij vage, maar beslist anti-liberale 'nieuwe orde', hebben Mélanie Bost en Alain Colignon gepoogd inzicht te krijgen in de sociaal-politieke en existentiële malaise van een deels rurale, deels industriële regio, geprangd tussen Frankrijk en Duitsland en geconfronteerd met de 'Grote Depressie' van de jaren '30.

Met hun aanpak trachten ze de diepste ervaringen te achterhalen van de toenmalige bevolking. Daarbij hebben ze

zich bewust beperkt tot een reeks precieze thema's om het specifiek karakter van de 'Waalse casus' te belichten: focus op de jaren '20, al of niet een prefiguratie van de jaren '30; agitatie van de '*Jeunes Gardes Socialistes*' en de 'revolutionaire' hoop van de communisten; anti-parlementaire neigingen van de middenklasse door de crisis en de kennelijke onmacht van de traditionele politieke families, die leiden tot een vlucht naar een vorm van 'nationaal-populisme' door een mystieke drang van een groot deel van de publieke opinie, rond 1932-1933 geschokt door de oorlogsdreiging en in een poging haar angst te bezweren door terug te vallen op de meest traditionele vormen van volksdevotie ...

Kortom, een kritische blik op een van de meest bewogen periodes van onze geschiedenis ...

Om die erg mooie, rijk geïllustreerde synthese met u door te nemen en u de geschiedenis te vertellen van een regio, weliswaar geconfronteerd met een belangrijke economische en existentiële crisis maar toch in staat om weer op te veren, laat het CegeSoma op woensdag 5 juni 2024 Alain Colignon aan het woord. Het gesprek wordt geleid door Chantal Kesteloot.

U bent allen van harte welkom !



Alain Colignon is historicus van de 'Université de Liège'. Hij staat al vele jaren aan het hoofd van de bibliotheek van het CegeSoma/Rijksarchief en is wetenschappelijk adviseur van het '*Musée de la Vie wallonne*'.

Hij schreef verschillende werken over de geschiedenis van de bezetting en het privéleven van de bevolking in oorlogstijd en heeft zich ook gespecialiseerd in studies over de collaboratie en het verzet.



Chantal Kesteloot staat bij het CegeSoma/Rijksarchief in voor de publieksgeschiedenis. Haar interesse gaat vooral uit naar herdenkingen en de plaats van het verleden in de openbare ruimte, onder andere in de straatnamen.

Ze coördineert de website Belgium WWII en is de auteur van diverse publicaties, waaronder '*Quand l'image fixe la mémoire*'.

La Résistance et les photos de presse (septembre 1944 - mai 1945) in 2022 verschenen in het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis.



05/06/2024 - 12:30 – 14:00

PRAKTISCHE INFO:

Waar : conferentiezaal van het CegeSoma, Luchtvaartsquare 29 – 1070 Brussel

Wanneer : woensdag 5 juni 2024 (12u30 – 14u00)

Inschrijving verplicht : isabelle.ponteville@arch.be of 02.556.92.11

Belangstellenden kunnen het boek ter plaatse aankopen tegen € 28,50.

Mélanie Bost & Alain Colignon, *La Wallonie entre Noirs et Rouges*, Editions Aparté / CegeSoma, 2024, 240 blz.

Breng zeker andere geïnteresseerden mee !

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Frans

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11